

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

31 oktober 2000

BELEIDSBRIEF

Vlaamse Rand

Beleidsprioriteiten 2000-2001

ingediend door de heer Bert Anciaux,
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden
en Ontwikkelingssamenwerking

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding	3
2. Het afgelopen jaar	3
3. De beleidsopties voor 2001	7

Beleidsbrief Vlaamse Rand

1. Inleiding

De vrijwaring van het landelijk en Vlaams karakter van de Vlaamse Rand blijft een prioriteit van de Vlaamse Regering. Vlaams-Brabant ontsnapt niet aan de verstedelijkingsdruk van Brussel. Dit brengt de leefbaarheid van deze regio in het gedrang. Het gaat hier niet enkel over een probleem van betaalbare huisvesting, maar ook een specifiek beleid rond welzijn, natuurbehoud en mobiliteit is noodzakelijk.

Naast de leefbaarheid wordt ook het Vlaams karakter van de rand aangetast. De inwijking en inburgering van anderstalige burgers verloopt niet zoals we gewent zouden hebben. Dit vormt een bedreiging van het Vlaams karakter van de rand rond Brussel. Een sterk en specifiek beleid rond gastvrijheid en inburgering van anderstaligen moet het Vlaamse karakter van de rand rond Brussel vrijwaren en verstevigen.

Willen we de leefbaarheid en het Vlaams karakter behouden dan zal dit een inspanning vragen van alle functioneel bevoegde ministers. Zowel het regeerakkoord als de beleidsnota Vlaamse Rand leggen de nadruk op een geïntegreerd beleid. Daarbij moeten alle beleidsdomeinen betrokken worden bij de opmaak en de concrete uitwerking van beleidsvoorstellen. Als uitgangspunt moet men steeds vertrekken van de specifieke situatie in de Vlaamse Rand.

Naast dit geïntegreerd beleid is er nood aan initiatieven rond specifieke bevoegdheden. We brengen de belangrijkste nog eens in herinnering Cultuur, Jeugd, Mobiliteit, Binnenlandse Aangelegenheden. Hiervoor is er bilateraal overleg nodig met de functioneel bevoegde ministers.

Hoe deze doelstellingen in het afgelopen jaar concreet zijn ingevuld zullen we in deze beleidsbrief overlopen. Ook zorgen we voor een overzicht voor het jaar 2001. Hier staan reeds verschillende initiatieven vast en andere zullen nog verder worden uitgewerkt

2. Het afgelopen jaar

2.1 Bruegelproject

In het afgelopen jaar heeft de Vlaamse regering in de Vlaamse Rand een geïntegreerd project goedgekeurd en opgestart. Het betreft hier het Bruegelproject – een ecologisch en cultureel project voor het sluiten van de Vlaamse groene rand rond Brussel.

Het Bruegelproject werd op 9 juli 2000 officieel aan het grote publiek voorgesteld met de opening van de tentoonstelling "BRGL" in het domein Groenenberg en de opening van de Rozentuin in Coloma.

De belangrijkste missie van dit project is de individuele parels van kastelen, domeinen, parken, bossen en natuurgebied, eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en Gewest tot één collectieve gordel van patrimonium- en groenbezit uit te bouwen en tegelijkertijd een culturele, cultuurhistorische, educatieve, ecologische en Europese dimensie in te bouwen.

Het Bruegelproject is een totaalproject met vele dimensies waar alle betrokken administraties en openbare instellingen op een geïntegreerde wijze samenwerken. AMINAL, Cultuur, vzw De Rand, Toerisme Vlaanderen, de Provincie Vlaams-Brabant, de steden en gemeenten, alsook de VDAB zijn bij dit project betrokken.

Het Bruegelproject is geen wereldvreemd project dat mijlenver afstaat van het maatschappelijk project dat de Vlaamse regering voor zichzelf heeft uitgetekend.

- Op het vlak van de natuur past de voorziene verwerving van de Bruegelvallei en de zone tussen Hallerbos en Zevenbronnen volledig in de voorziene verwerving van 15.000ha bos-, duin- en natuurgebied.
- De verwervingen vergen een bijkomende tewerkstelling van polyvalente groenarbeiders. Er werd samen met de VDAB een opleidingsprogramma uitgewerkt en opgestart.
- De integratie tussen ecologie en cultuur biedt kansen om de bevolking te sensibiliseren voor cultuur en haar bewust te maken voor het belang ervan. Dit project biedt de kans om kunst en cultuur dichterbij de Vlaming te brengen.

2.2 vzw De Rand

We mogen in het kader van een geïntegreerd beleid in de Vlaamse Rand de werking van vzw De Rand niet vergeten. In het afgelopen jaar werd de werking verder ondersteund. Hierdoor kunnen de gemeenschapcentra, die door de vzw beheerd worden verder uitgroeien tot maatschappelijke ontmoetingsplaatsen en informatiecentra die de Vlaamse belangen in de regio behartigen.

In het najaar van 2000 wordt er werk worden gemaakt van een eerste jaarlijkse beheersovereenkomst die met vzw De Rand wordt afgesloten. Hierin zullen de belangrijkste beleidsdoelstellingen voor 2001 worden opgenomen. In deze eerste beheersovereenkomst zal zeker de uitbouw van volwaardige informatieloketten voor de lokale bevolking centraal staan. Ook zullen de nodige voorbereidende stappen moeten worden gezet met oog op de uitbreiding van het takenpakket in 2002. Deze uitbreiding zal zeker de publicatie van de Randkrant omvatten.

2.3 Andere beleidsdoelstellingen

Naast deze grote geïntegreerde projecten, werden tal van andere kleinschaligere initiatieven verdergezet of opgestart die men kan kaderen in het specifieke beleid voor de Vlaamse Rand. Uit de beleidsnota kunnen we enkele doelstellingen distilleren waarbinnen de genomen acties zich grotendeels moeten situeren.

- Voorlichting verschaffen over de (taal)situatie in de Rand;
 - Het boek van Els Witte “Taal en Politiek” (vertaald in het Frans, Duits en Engels) werd verstuurd aan alle ministers, alle leden van de Costa, de universiteiten in België, de bibliotheken in Brussel, Vlaams Brabant en de grote steden in Vlaanderen, alle ambassades, buitenlandse journalisten, voorzitters van de Europese fracties alsook alle burgemeesters van de faciliteitengemeenten in de rand.
 - Tevens werd de beschikbaarheid van deze vertalingen bekendgemaakt via een folder die verspreid werd door administratie Vlaamse Rand en via vzw De Rand.
 - De reeds bestaande brochures “Als Goede Buren – Vlaanderen en de taalwetgeving” worden verder verdeeld en zorgen ervoor dat nieuwkomers in de rand het juiste beeld krijgen van Vlaanderen.
- Sensibilisering van de bevolking via een actief informatiebeleid en een doelgerichte informatie naar anderstaligen toe over Vlaanderen, de Vlaamse Rand en de Nederlandse taal en cultuur;
 - Verderzetting van de bestaande initiatieven, met name de Randkrant en de advertenties in de buitenlandse kranten, de verdeling van de educatieve strip over Vlaanderen en Vlaams-Brabant alsook de “Als goede buren” brochures.
 - Uitbreiding van Randkrant met een culturele agenda Randuit
 - Het opstarten van de Gemeenschapskranten in de faciliteitsgemeenten
 - Het opzetten van een informatieve webstek voor anderstalige nieuwkomers
 - In het najaar 2000 werd via een driedelige afleveringsreeks op RING & ROB-TV het beleid in de Vlaamse Rand in de kijker gezet.
- Ondersteuning van het Vlaams verenigingsleven en van initiatieven die het Vlaams karakter van de regio benadrukken en/of de integratie van anderstaligen bevorderen;
 - Door de subsidielijn Vlaamse Rand worden tal van lokale initiatieven ondersteund die het Vlaamse karakter en de Vlaamse aanwezigheid in de Rand onderstrepen. Tevens moeten ze de integratie van anderstaligen bevorderen.
 - We verwijzen hier nogmaals naar het initiatief om een webstek te lanceren voor anderstaligen die zich hier komen vestigen met alle praktische informatie over Vlaanderen en Vlaams Brabant.
 - vzw De rand zorgt voor een logistieke en in beperktere mate ook financiële ondersteuning van het Nederlandstalige verenigingsleven in de faciliteitengemeenten.

- Andere initiatieven
 - De verspreiding van CD-rom's met taallessen Nederlands naar mensen die informatie vragen rond taallessen Nederlands
 - Najaar 2000 start de werkgroep rond de verfijning van de taalwetgeving in de Vlaamse Rand haar werkzaamheden.
 - Deze werkgroep is het gevolg van de studie die Professor Boes in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant heeft uitgevoerd, met als thema de "Vernederlandsing van het Straatbeeld – Verfijning van de Bestuursaalwetgeving".
 - Ze moet concrete voorstellen formuleren met het oog op een daadwerkelijke verandering op het terrein.
 - Mogelijk bijkomend (juridisch) onderzoek rond deze materie zal worden uitgevoerd
 - Op het vlak van het mobiliteitsprobleem in de Vlaamse rand heeft de Vlaamse regering in een nota aan de federale regering zijn standpunt bekendgemaakt inzake het Gewestelijk ExpressNet.
 - Uitgangspunten van deze nota waren is behoud van de leefbaarheid van de rand, de interne en externe bereikbaarheid via het openbare vervoer en de ontsluiting van de luchthaven van Zaventem.
 - Ook in de faciliteitengemeenten worden naast de vele initiatieven van vzw De Rand ook enkele specifieke acties ondernomen.
 - In Kraainem wordt, met de hulp van de Vlaamse Gemeenschap, een Vlaams kinderdagverblijf opgericht
 - In Wemmel wordt de opening van een Vlaams Jeugdcentrum mogelijk gemaakt

3. De beleidsopties voor 2001

3.1 Het nieuwe beleidskader

Het Sint-Hedwig-akkoord over de volgende fase van de staatshervorming voorziet onder meer in de overheveling van de gemeente- en provinciewet. Dit zal een belangrijk instrument worden in het toekomstig beleid voor de Vlaamse Rand.

Het is aan de coördinerend minister voor de Vlaamse Rand om er bij de functioneel bevoegde ministers op aan te dringen dat zij in de loop van 2001 de nodige stappen ondernemen zodat wij ten volle gebruik kunnen maken van de nieuw geboden mogelijkheden.

De uitwerking van een nieuw gemeentedecreet behoort tot één van de prioriteiten. Op het vlak van de toezichtprocedures moeten de verschillen tussen de faciliteitengemeenten en de andere Vlaamse gemeenten zoveel mogelijk worden weggewerkt. Deze stroomlijning van procedures moet ervoor zorgen dat de faciliteitengemeenten nog meer dan nu het geval is worden behandeld als al de andere gemeenten in Vlaanderen.

3.2 Heroriëntering begroting

De begroting van 2001 verschilt van deze van de voorbije jaren. Een heroriëntering van de middelen, binnen de basisallocaties van de Vlaamse Rand, heeft plaatsgevonden.

Voor het eerst worden de verschillende basisallocaties van de Vlaamse Rand ondergebracht onder één eigen programma Vlaamse Rand, waar ze voorheen onder het programma Kanselarij & Voorlichting ressorteerden. Dit zal de zichtbaarheid van het gevoerde beleid ten goede komen.

De budgetten voor de Vlaamse Rand worden in 2001 geherorienteerd, zodat er meer ruimte komt voor eigen beleid op het terrein in plaats van loutere communicatie. De voorbije jaren zijn er op vlak van communicatie diverse initiatieven ontwikkeld met het oog op een betere integratie van nieuwkomers in onze regio. Deze initiatieven zullen zeker worden voortgezet, maar het ontwikkelen van een eigen beleid op het terrein komt nu meer centraal te staan. Dit eigen beleid moet een toegevoegde waarde hebben ten aanzien van het algemeen Vlaamse beleid, zodat dit laatste sterker wordt benadrukt.

De subsidielijn voor Vlaamse initiatieven in de rand zal met een vernieuwde campagne bekend gemaakt worden zodat meer lokale sociaal-culturele verenigingen gebruik kunnen maken van deze gelden. Ook zullen grotere initiatieven gesubsidieerd worden zoals bv. een bijkomende dag voor de gordel voor scholen.

3.3 Beleidsdoelstellingen voor 2001

Voor de twee grote geïntegreerde projecten worden de beleidsdoelstellingen voor 2001 vastgelegd. Voor het Bruegelproject wordt in het najaar van 2000 een stappenplan 2001-2004 goedgekeurd door de Vlaamse regering, waarin voor 2001 de meeste acties reeds concreet worden voorgesteld.

Met vzw De Rand wordt in het najaar van 2000 een beheersovereenkomst afgesloten met de beleidsdoelstellingen voor 2001. De twee belangrijkste doelstellingen zijn de uitbouw van volwaardige informatieloketten in de gemeenschapscentra. Daarnaast moet vzw De Rand zich in de loop van 2001 voor bereiden om vanaf januari 2002 de productie van de Randkrant over te nemen.

In de laatste beheersovereenkomst met vzw Informatie de Rand wordt meegedeeld dat de financiering van de Vlaamse Gemeenschap zal eindigen op het einde van 2001, met het oog op de integratie van de Randkrant binnen vzw De Rand.

Op andere terreinen worden volgende initiatieven opgestart of voortgezet:

- Het ontwikkelen van een webstek specifiek gericht naar anderstalige nieuwkomers met doelgerichte informatie over Vlaanderen en de Vlaamse Rand.
 - In de loop van 2001 zal deze webstek operationeel zijn.
 - Naar aanleiding van de lancering zal een doelgerichte informatiecampagne worden opgezet
- De sensibilisering van de totale bevolking via een actief informatiebeleid en een doelgerichte informatie over Vlaanderen, de Vlaamse Rand en de Nederlandse taal en cultuur;
 - De uitgave van de maandelijkse Randkrant die huis aan huis verspreid wordt, met uitbreiding van de culturele agenda Randuit
 - Vanaf 2002 zal de uitgave van de Randkrant worden ondergebracht bij het takenpakket van vzw De Rand. De nodige voorbereidingen worden hiervoor getroffen in de loop van 2001.
 - De verspreiding van de gemeenschapskranten in de faciliteitengemeenten wordt verdergezet
- Het stimuleren van ontmoetingen tussen de Vlamingen in de Rand en de anderstalige bevolking teneinde hun integratie te bevorderen en hen in contact te brengen met de Vlaamse cultuur;
 - In het kader van het Bruegelproject zullen verschillende activiteiten worden opgezet om deze doelstelling te verwezenlijken. Zo krijgen zij onmiddellijk de kans om deze unieke groene gordel rond Brussel op een originele manier te ontdekken.
 - Ook vzw De Rand en de Culturele Centra in Vlaamse Rand hebben deze opdracht en zullen hun programmatie en promotiekanalen verder moeten aanpassen om ook deze doelgroep te betrekken bij het culturele leven in de Rand.

- Vlabra'ccent, de bundeling van alle Culturele en gemeenschapscentra in Vlaams-Brabant, heeft de opdracht om nauwer samen te werken met de Vlaamse Brusselse gemeenschapcentra om zo de band tussen Vlaanderen en Brussel nauwer aan te halen. Deze samenwerking kan het best gebeuren in een gestructureerd overlegorgaan.
- Het ondersteunen van het Vlaamse verenigingsleven bij het opzetten van initiatieven die het Vlaams karakter van de streek benadrukken en/of de integratie van anderstaligen vergemakkelijken.
 - Een nieuwe informatiecampagne rond deze subsidielijijn zal worden opgezet met de bedoeling nog meer lokale initiatieven aan te zetten activiteiten op te zetten, die zich scharen achter de doelstellingen van het beleid in rond de Vlaamse Rand
 - De verhoogde subsidielijijn laat ook toe om vanaf 2001 grote evenementen te ondersteunen. Eén van zulke grotere activiteiten is bijvoorbeeld het financieren van een extra dag voor de Gordel voor Scholen.
 - Naast deze subsidielijijn kunnen Vlaamse verenigingen uit de faciliteitengemeenten blijvend een beroep doen op de logistieke en financiële ondersteuning van vzw De Rand.
- Het aanbieden van informatie over talencursussen Nederlands;
 - Het bestaande initiatief van de CD-rom's met taallessen Nederlands zal worden geëvalueerd en indien nodig worden bijgeschaafd.
 - Het aanbod van de taallessen Nederlands wordt drastisch vergroot. Hiervoor zal een werkgroep, samengesteld uit alle belanghebbenden, voorstellen formuleren.
- Het ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de problematiek van de Vlaamse Rand.
 - In het kader van de werkgroep rond de verfijning van de taalwetgeving in de Vlaamse Rand is mogelijk extra (juridisch) studiewerk noodzakelijk. De bedoeling van deze werkgroep is om tegen eind 2001 klaar te zijn met verschillende concrete voorstellen ivm de verfijning van de taalwetgeving in de Vlaamse Rand

- Het actieplan voor de Vlaamse Rand

Het is aan de coördinerend minister voor de Vlaamse Rand om te waken dat bovenstaande intenties geen dode letter blijven. Toch dient meer aandacht te gaan naar de structurele inbedding van het Vlaamse Rand beleid binnen het algemeen beleid van de Vlaamse regering. In 2000 is het kabinet gestart met bilaterale gesprekken met de functioneel bevoegde kabinetten over de beleidsopties voor de Vlaamse Rand binnen hun domein voor de volgende jaren. Deze gesprekken moeten in 2001 uitmonden in een strategische nota voor een toekomstig beleid in de Vlaamse Rand. Deze nota zal na overleg met de andere kabinetten worden voorgelegd aan de Vlaamse regering voor goedkeuring.

Deze tekst zal in de eerste plaats de basisopties van het beleid in de Vlaamse Rand nader toelichten. De tekst zal ook de bestaande regelgeving moeten doorlichten en oplossingen formuleren m.b.t. hun toepassing in de Vlaamse Rand. Verder dient de tekst te bepalen welke concrete maatregelen de Vlaamse regering in zijn geheel en de functioneel bevoegde ministers afzonderlijk dienen te nemen in functie van het beleid van de Vlaamse regering in de Vlaamse Rand. Deze nota dient het startpunt te worden van een nieuw en geactualiseerd actieplan voor de Vlaamse Rand.

Verder moet er worden nagedacht of het niet noodzakelijk is op het vlak van de administratie een Gemengde Commissie Vlaamse Rand op te zetten, die belast wordt met de uitvoering van de strategische nota en het geactualiseerd actieplan. Deze Gemengde Commissie heeft tevens het voordeel dat er vanuit elk departement iemand is die oog heeft voor de specifieke situatie van de Vlaamse Rand, wat een geïntegreerd beleid tav deze regio zeker ten goed zal komen.